

ceva sfînt...”, nu ne-am mai putut stăpîni lacrimile.

O frumoasă seară de suflet, căreia i-au urmat și altele.

Următorul spectacol trebuia să fie prezentat pe o scenă improvizată sub cerul liber la Popeasca Suvorov. Pe o toloacă verde s-au adunat puzderie de copii, care în așteptarea începutului reprezentației erau cam puși pe hirjoană. Au început a ne încerta iarăși indoliile: cum să faci un spectacol de poezie într-o asemenea atmosferă? Actrița, cu inegalabilu-i farmec și cu căldură i-a făcut pe pici să-și conecteze fantezia și atenția. Și atunci nimic n-a putut împiedica miracolul poeziei. Nici chiar faptul că micuții repetau după actriță rînd cu rînd „Pe-un picior de plai, / Pe-o gură de rai...”, formînd astfel un original cor șoptit. La sfîrșitul spectacolului, doamna Leopoldina Bălănuță, mulțumindu-le oamenilor, îi rugă: cine știe măcar un căren din Eminescu să se urce pe scenă și să-l spună. Propunerea a fost atît de neașteptată, încît prin mulțimea adunată trecu un val de șovăire. Și mare ne-a fost mirarea cînd urcă o femeie și citi niște versuri dedicate lui Eminescu... Cu mult suflet și simplitate ne spune că vîrsta de 70 de ani n-o împiedică deloc să venereze un genial poet, că ar putea să ne recite și alte versuri. Apoi urcă o învățătoare cu fiica ei, care au citit și cîntat o romanță pe versuri eminesciene. După ele, un băiat — Miron Vîorel, absolvent al școlii medii, care își încearcă și el pana — prezintă o dedicație lui Mihai Eminescu: „El ne-a cîntat cu inima himera, / Peste milenii ca un angel sfînt, / Și cosmosul, călătorind prin ere / Pe fruntea lui se lasă-ndrăgostit...”

Au urmat apoi tulburătoare întîlniri cu spectatorii din Căușeni. După reprezentație, adunîndu-ne în jurul actriței, aceștia i-au vorbit inspirat, în cunoștință de cauză, despre Nichita Stănescu, Marin Preda, Mihai Eminescu.

Vor rămîne în memorie pentru totdeauna și serile de la Călărași și de la sanatoriul „Moldova Sovietică”, unde domina sa a fost întîmpinată cu pine și sare, apă de izvor și dulceață, cum se obișnuiește pe aici, unde după spectacol s-au aprins luminări la imaginea „Arborele Eminescu”, iar ansamblul folcloric și sala au îngînat „Mai am un singur dor...”.

În ultimele zile, neîntrecuta actriță a susținut trei reprezentații excepționale în sala mare a Filarmonicii din Chișinău cu integrala „Scrisorilor” eminesciene, „Respirări cu Nichita Stănescu” și „Din comora liricii românești”. A fost o revelație, atît pentru spectatorul obișnuit, cit și pentru profesioniști.

Cînd o petreceam la gară, doamna Leopoldina ne-a mărturisit cu emoție că nu va uita niciodată aceste seri și că îi va fi dor de noi... Mai este nevoie să adăugăm că am simțit același lucru?

Dina B. HAȘCU (GHIMPU)

colaborator științific al Muzeului Teatral al Uniunii oamenilor de teatru din R.S.S. Moldovenească

Sinteză a ideii și sentimentului

Recitalurile Leopoldinei Bălănuță pe scena Filarmonicii chișinăuene au marcat, în cadrul manifestărilor omagiale legate de anul Eminescu, momente de vîrf ale comunicării publicului nostru cu universul „de gîndiri și de imagini” al marelui poet. Într-un iunie fierbinte, împovărat de parfumul teilor eterni, la capătul unui „veac de singurătate”, Eminescu a revenit printre noi în statuarea sa verticalitate, în ardenta sa dragoste de țară, în abisul său dor de nemărginire. De astă dată, mijlocit de harul unei distinse actrițe a scenei și a ecranului românesc. Am avut surpriza de a o cunoaște aici, la noi, dar și regretul de a o vedea plecînd prea grabnic în țară, ca să ne lase cu emoțiile, cu admirația multă, cu acele „n-am cuvînte”, care ne încătușează de fiecare dată cînd trăim — ca spectatori și ca oameni — ceva deosebit de adînc.

Leopoldina Bălănuță nu a adus la Chișinău niște spectacole de poezie în accepția simplistă a cuvîntului. Cu „Scrisorile” eminesciene, cu „Miorița”, cu „Mășterul Manole” și, pe alt plan, cu poezia lui Nichita Stănescu, interpreta a vorbit sufletelor noastre cele ascunse, în sipele străvechi. Iar în tăcerea sălii, de astă dată, mai presus de aplauzele ei, au vibrat invariabil înțelegerea și evlavie în fața cuvîntului poetic rostit la cea mai înaltă temperatură.

Invitata din România ne-a oferit o mostră aleasă de sinteză a ideii și sentimentului într-un discurs scenic de amplă respirație dramatică, demonstrînd cum poate suna poezia (chiar cea foarte cunoscută) în interpretarea unei actrițe, și nu a unei declamatoare. Păcat că în scurtul popas al domniei sale, printr-un Chișinău copleșit de acțiuni culturale, nu au fost chiar atît de numeroși cei care au reușit să-i admire arta. Și de două ori păcat că, de la acest eveniment teatral au cam lipsit — în sală — actorii noștri.

V. T. (Valentin TAZLAUANU)